

propagandy medzi rodičmi a musí sa každoročne opakovať, že pedagogická propaganda medzi rodičmi musí úzce vymedziť úkol na 2–3 otázky spojené se základnými otázkami pedagogickej práce ve školskom roku.

Uvedla jsem několik problémů, které řešil bulharský časopis *Predučilištvo vospitanie* v roce 1962 a na jejichž řešení

se podíleli nejen teoretičtí pracovníci, ale i zkušení vychovatelé. Opírali se přitom o vědecké i praktické zkušenosti zejména sovětských pracovníků předškolní výchovy.

Problematika řešená v časopise má za úkol dobře vychovat mladé pokolení Bulharska pro komunistickou společnost.

Zpracovala A. ANTOVOVÁ

Dr. JOZEF KURIC: Rodičom o deťoch

Výchova detí a mládeže na budúcných platných a všestranných občanov, ktorí majú vybudovať a viesť našu komunistickú spoločnosť, je veľmi vážna úloha. Aby táto výchova bola úspešná, je nutná spolupráca rodiny, školy a mimoškolských zariadení. Naši rodičia a vychovávateľia si stále viac uvedomujú, že bez dôkladnej znalosti psychiky dieťaťa, bez poznania zákonitostí psychického vývinu nie je možná dobrá výchova.

Doc. KURIC si vytýčil v diele *Rodičom o deťoch* úlohu oboznámiť rodičov a vychovávateľov so všetkými význam-

nejšími vývinovými zákonitostami a vekovými osobitosťami, ktoré charakterizujú každého človeka v jednotlivých životných obdobiach. Autor hovorí, že chyby vo výchove detí majú svoju príčinu v slabých znalostiach a neinformovanosti rodičov o duševnom a telesnom vývine dieťaťa. Na prirodzené vychovávateľské schopnosti rodičov sa nemôžeme spoliehať, lebo aj rodičia, ktorí bez pedagogického a psychologického vzdelania vychovali dobre svoje deti, museli si všimnúť dobrú výchovu detí v iných rodinách, rozprávať a radiť sa s učiteľmi, sledovať knihy, články a diskusie o týchto problémoch. Ak chceme dieťa dobre a úspešne vychovávať, musíme ho dokonale poznať.

V súčasnej literatúre sa venuje veľa pozornosti výchove detí predškolského veku, preto sa autor zameriava vo svojej práci viac na psychický vývin žiakov a mládeže. To, pravda, neznamená, že predškolskému veku nevenuje patričnú pozornosť.

Veľkú pozornosť venuje dr. Kuric rozpracovániu teoretických otázok vývinovej psychológie. Opisuje duševné vlastnosti a procesy v ich zrode a vývine, čo umožňuje rodičom a vychovávateľom dôkladnejšie porozumieť a vysvetliť si príčiny, priebeh a dôsledky určitých javov. Kládome knihy je aj to, že autor nezabúda ani na praktické závery. V každej kapitole robí závery pre prax, ukazuje vychovávateľom, ako plánovite a cieľavedome zasahovať do vývinu a životných podmienok detí a mládeže. Zdôrazňuje, že ak rodičia poznajú psychológiu dieťaťa, vedia si vybrať správ-

ne, cieľuprimerané a taktne výchovné zásahy, lepšie chápu detské prirodzené záujmy, rešpektujú detskú osobnosť.

Svoju prácu autor rozdelil na sedem kapitol.

V prvej kapitole hovorí o predmete a význame vývinovej psychológie, o všeobecnej charakteristike vývinu dieťaťa, o činiteľoch duševného vývinu.

Za najvýznamnejšie udalosti, ktoré nás oprávňujú deliť vývin na určité obdobia, považuje autor tieto: pôrod, chôdzu a reč, vstup do materskej školy, resp. vytvorenie sebavedomia, vstup do školy, predpubertu, pohlavné dospievanie a vstup do spoločnosti. Týmito medzníkmi rozdeľuje vývin dieťaťa na jednotlivé vývinové obdobia a každému z nich venuje jednu kapitolu. Tak sa tu teda zaoberá obdobiami dojčenského veku, útleho veku, predškolského a školského veku, obdobím dospievania a obdobím mládenca a devy.

V jednotlivých kapitolách si všima dieťa a jeho telesný i psychický vývin po všetkých stránkach. Vychovávateľ sa poučí o dieťati všestranne, teda o jeho duševnom a telesnom vývine, ako aj o vážnych problémoch, s ktorými sa stretá pri výchove detí. Pri riešení týchto otázok vychádzal autor z teoretických diel našej a sovietskej vývinovej psychológie, no využil pritom aj svoje vlastné skúsenosti, fakty z bohatých výskumov. Aby riešil tie otázky, ktoré našich rodičov a vychovávateľov najviac zaujímajú, s ktorými sa stretávajú pri výchove, diskutoval s nimi na schôdkach ZRPŠ a rozposlal väčšiemu množstvu rodičov dotazník, kde uviedli problémy, ktoré považujú za najvážnejšie. Tak dostal autor orientáciu, ktoré otázky má rozoberať dôkladnejšie.

Dr. Kuric rieši teda vo svojej práci nielen všeobecné problémy, ale aj konkrétne, špeciálne otázky, ktoré nám pri výchove detí spôsobujú ťažkosti, prípadne s ktorými si nevieme rady. Sú to problémy mravnej výchovy — priestupky proti spoločenskej slušnosti, používanie nevhodných výrazov, detské klamstvá a krádeže, ako aj otázky strachu detí, detskej vzdorovitosti, pohlavnej výchovy, výchovy k samostatnosti, otázky správnej prípravy na materskú školu, a najmä na školu. Ukazuje, ako pomáhať deťom pri učení, ako vy-

chovávať správny vzťah k práci, k vrstovníkom a dospelým, vzťah medzi mladými ľuďmi rôznych pohlaví. Hovorí o psychologickom význame trestov, pochtív, povzbudzovania a o mnohých iných javoch a problémoch vyskytujúcich sa vo vývine detí, pričom nezabúda na správne psychologicky zdôvodnené postupy ich riešenia.

Prednosťou práce je, že ňou preniká uvedomelé socialistické hľadisko a výchovný zreteľ. Vývin a výchova sú tu preberané mnohostranne, autor sa obracia vždy na rodičov, ktorým túto knihu venoval. Veľkú pozornosť venuje vzťahu rodiny a školy a ukazuje, ako sa zmenili pomery detí a mládeže v našom štáte premenou kapitalistického spoločenského zriadenia na socialistické.

Nie je našim cieľom hodnotiť knihu po odbornej stránke, je to však dobrá práca a pritom je písaná štýlom, ktorému porozumie široká verejnosť. Bohatý obrázkový materiál a živé príklady, ktoré autor čerpal z literatúry i vlastnej praxe robia dielo zaujímavým a pútavým. Je to práca, ktorú už naši rodičia a vychovávatelia očakávali. Veď v našej spoločnosti sa už ľudia neposudzujú len podľa svojej práce a správania, ale aj podľa toho, ako vychovávajú svoje deti.

Autor zdôrazňuje právo detí na bezstarostné a šťastné detstvo, no nezabúda ani na ich povinnosti. Upozorňuje na veľkú zodpovednosť rodičov a vychovávateľov za naše dorastajúce pokolenie a zdôrazňuje, že všetky nedostatky v správaní mládeže spôsobujú v konečnom dôsledku dospelí.

Keďže väčšinu výchovných nedostatkov zapríčinila neznalosť vekových osobitostí detí v jednotlivých vývinových obdobiach, chcel s nimi autor aspoň zhruba oboznámiť našu verejnosť. Publikácia splnila tento svoj cieľ. Veríme spolu s autorom, že rodičia a vychovávatelia si knihu nielen prečítajú, ale poznatky, ktoré tu nadobudnú, budú aj uplatňovať pri každodennej výchove našich detí, čo im umožní „nájsť správnu cestu k ich srdciam a rozumu, ako aj k ich príprave na šťastný a dôstojný ľudský život v komunistickej spoločnosti, pre ktorú vychovávame už našu terajšiu mládež.“

O. HALMIOVÁ